

NEDERLANDS

5. Literatuur

KO De kleuters kennen 1.5.1 auteur, illustrator, titel, kaft. De kleuters kunnen 1.5.2 gedachten of gevoelens verwoorden bij het in contact komen met bekroonde jeugdliteratuur, zowel fictie als non-fictie. < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.3. een eigen voorkeur tonen voor bepaalde verhalen of personages. 1.5.4 in eigen woorden de kern van een prentenboek navertellen met ondersteuning van beelden of symbolen.	L4 De leerlingen kennen 1.5.1 personage, hoofdpersonage, thema. 1.5.2 plot: belangrijkste gebeurtenissen. 1.5.3 context: tijd en plaats. De leerlingen kunnen 1.5.4 voor hen geschikte boeken kiezen uit een variatie aan genres, passend bij het leesdoel en de eigen leesvoorkeur. 1.5.5 aangereikte en zelfgekozen bekroonde jeugdliteratuur lezen, zowel fictie als non-fictie. < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.6 verwoorden waarom een tekst aanspreekt. 1.5.7 verbanden leggen tussen elementen uit de tekst en emoties en gedachten tijdens het lezen van de tekst. 1.5.8 complexere verhaallijnen navertellen.	L6 De leerling kent 1.5.1 vertelperspectief: ik-verteller. De leerling kan 1.5.2 literaire voorkeuren verwoorden binnen fictie, non-fictie en bekroonde jeugdliteratuur. 1.5.3 De leerling kan zelfgekozen bekroonde jeugdliteratuur lezen, zowel fictie als non-fictie < bv. de Boon voor Jeugdliteratuur, de Gouden Griffel, de Kinderjury Nederland, de Leesjury Vlaanderen, de Woutertje Pieterse Prijs > 1.5.4 elementen uit de tekst situeren binnen zijn/haar vakspecifieke kennis en voorkennis.															
Interactie met literatuur																	
Leesidentiteit																	
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12			
KO 1.5.3			NL.584		Herkennen een grote variatie aan boekgenres. MIA Variatie aan genres: prentenboek, voorleesboek, zoekboek, eerste leesboeken, luisterboeken												
L4 1.5.4 L6 1.5.3			NL.585		Illustrezen een grote variatie aan boekgenres. MIA Variatie aan genres:												

		• fictie: avontuur, detective, dierenverhalen, grizelverhalen, historische verhalen, humor, oorlog en verzet, fantasie, realistische verhalen • non-fictie: informatie, biografie, geschiedenisboeken, boeken over wetenschap en natuur, boeken over persoonlijke ontwikkeling, instructieve boeken, verhalende non-fictie, reisboeken, boeken over vrije tijd en hobby, boeken over mens en maatschappij • stripverhalen • gedichtenbundels		
NL.586		Lezen doelgericht. MIA <i>Lezen:</i> • een grote variatie aan boeken en teksten • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde jeugdliteratuur		
NL.587		Selecteren teksten en boeken. MIA <i>Teksten en boeken:</i> • een variatie aan genres • passend bij de eigen leesvoorkeur		
NL.588		Selecteren teksten en boeken. MIA <i>Teksten en boeken:</i> • uit een variatie aan genres • passend bij de eigen leesvoorkeur • passend bij het leesdoel		
NL.589		Duiden hun boekkeuze. MIA <i>Boekkeuze:</i> eigen interesse, voorkeur, leesmotivatie		
NL.590		Duiden hun boekkeuze. MIA <i>Boekkeuze:</i>		

	• uit een variatie aan genres • aangereikte teksten en boeken • zelfgekozen teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur
NL.594	Lezen een grote variatie aan literaire boeken en teksten. MIA <i>Variatie aan literaire boeken en teksten:</i> • uit een variatie aan genres • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur
NL.595	Lezen een grote variatie aan literaire boeken en teksten. MIA <i>Variatie aan literaire boeken en teksten:</i> • uit een variatie aan genres • aangereikte literaire teksten en boeken • zelfgekozen literaire teksten en boeken op basis van interesse, voorkeur en leesmotivatie • fictie- en non fictie • bekroonde kinder- en jeugdliteratuur • teksten over alle vakken heen
NL.596	Vertellen in eigen woorden een prentenboek na. MIA <i>Navertellen:</i> • de verhaallijn • de kern van het verhaal

NL.597		Vertellen complexere verhaallijnen na.		
NL.598		Benoemen onderdelen van boeken en teksten. MIA <i>Onderdelen van boeken en teksten:</i> auteur, illustrator, titel, kaft Te hanteren begrippen de schrijver, de tekenaar, de titel, de kaft		
NL.599		Beschrijven de plot van een literaire tekst. MIA <i>Literaire tekst:</i> • verhalende tekst, rijk taalgebruik <i>Plot:</i> • de belangrijkste gebeurtenissen		
NL.600		Benoemen elementen uit een literaire tekst. MIA <i>Literaire tekst:</i> • verhalende tekst, rijk taalgebruik <i>Elementen uit een literaire tekst:</i> • personage, hoofdpersonage • thema • context: tijd en plaats Te hanteren begrippen het personage, het hoofdpersonage, het thema		
NL.601		Benoemen elementen uit een literaire tekst. MIA <i>Literaire tekst:</i> • verhalende tekst, rijk taalgebruik <i>Elementen uit een literaire tekst:</i> • vertelperspectief: de 'ik-verteller'		

					Te hanteren begrippen het vertelperspectief												
L6 1.5.4	LL.022		NL.602		Situëren elementen uit een literaire tekst binnen hun vakspecifieke kennis en voorkennis. MIA <i>Literaire tekst:</i> verhalende tekst, rijk taalgebruik												
Omgaan met literatuur																	
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12			
	BU.001		NL.603		Herkennen hoe je zorg draagt voor boeken. MIA <i>Zorg dragen voor boeken:</i> - de kaft en de bladen netjes en gaaf houden - bladeren in het boek door het hoekje van de bladzijde vast te nemen en voorzichtig om te slaan - na het lezen boeken terugplaatsen op hun plek												
	BU.002 BU.003		NL.604		Beschrijven hoe je zorg draagt voor boeken. MIA <i>Zorg dragen voor boeken:</i> - de kaft en de bladen netjes en gaaf houden - bladeren in het boek door het hoekje van de bladzijde vast te nemen en voorzichtig om te slaan - na het lezen boeken terugplaatsen op hun plek												
			NL.605		Gaan zorgzaam met boeken om.												
L4 1.1.5	LL.009 LL.010		NL.606		Tonen doorzettingsvermogen wanneer het lezen uitdagend of moeilijk is MIA <i>Tonen:</i> in verschillende leescontexten												
L4 1.5.5 L6 1.5.3	IT.045 IT.047 IT.049 IT.050		NL.607		Gebbruiken verschillende (digitale) bronnen om informatie te verzamelen over kinder- en jeugdliteratuur. MIA <i>Informatie over kinder- en jeugdliteratuur:</i> auteur, illustrator, titel, onderwerp, korte inhoud, leeftijdscategorie												

Spreeken over literatuur													3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12
MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn																
KO 1.5.2	SV.001 SV.002 SV.004 SV.007 SV.008 SV.009 BU.112		NL.608		Drukken de eigen beleving bij het beluisteren van teksten uit. MIA <i>Teksten:</i> - fictie en non-fictie - bekroonde kinder- en jeugdliteratuur <i>Eigen beleving:</i> - de inhoud van het boek: persoonlijke interesse, herkenbare situatie, herkenbaar personage, emoties die het teweeg brengt - illustraties in het boek: kleurgebruik, details, herkenbaarheid - de vorm van de tekst in het boek: rijmvorm, tekstopmaak, lettertypes																
L4 1.5.5 L4 1.5.7	SV.004 SV.005 SV.008 SV.009 BU.113 BU.114		NL.609		Drukken de eigen beleving bij het lezen van teksten uit. MIA <i>Teksten:</i> - fictie en non-fictie - bekroonde kinder- en jeugdliteratuur <i>Eigen beleving:</i> - de inhoud van het boek: persoonlijke interesse, herkenbare situatie, herkenbaar personage, emoties die het teweeg brengt - illustraties in het boek: tekenstijl, kleurgebruik, details, herkenbaarheid - de vorm van de tekst in het boek: doorlopende tekst, rijmvorm, tekstopmaak, lettertypes - de structuur van de tekst in het boek: indeling in hoofdstukken, indeling in alinea's al dan niet met tussentitels,																
KO 1.5.2	NL.419	NL	NL.610		Gaan in gesprek over boeken, teksten en bijhorende illustraties. MIA <i>In gesprek:</i> - leesvoorkeuren geven - vragen stellen en antwoorden geven																
L4 1.5.6	NL.420	LL.048	NL.611		Spreeken met elkaar over boeken, teksten en bijhorende illustraties. MIA																

		<i>Spreken:</i> • leesvoorkeuren geven • leesmotivatatie beschrijven • leesdoel formuleren • vragen stellen en vragen beantwoorden • eigen meningen formuleren Te hanteren begrippen de motivatie		
NL.612		Spreken met elkaar over boeken, teksten en bijhorende illustraties. MIA <i>Spreken:</i> • leesvoorkeuren geven • leesmotivatatie beschrijven • leesdoel formuleren • vragen stellen en vragen beantwoorden • eigen meningen formuleren • de eigen mening beargumenteren		
NL.613		Duiden hun leesvoorkeuren aan. MIA <i>Leesvoorkeuren:</i> • bepaalde verhalen • bepaalde personages		
NL.614		Illustrezen hun literaire leesvoorkeuren. MIA <i>Literaire tekst:</i> • verhalende tekst, rijk taalgebruik <i>Leesvoorkeuren:</i> • bepaalde verhalen • bepaalde personages • bepaalde reeksen • bepaalde genres		
NL.615		Illustrezen hun literaire leesvoorkeuren. MIA		

bruik		
re tekst aanspreekt.		
bruik		
preekt: bepaalde auteur omdat in diens verhalen grappige dingen me moeilijk concentreren op een verhaal. Daarom kies ik nten in of een boek met korte hoofdstukken. (vorm)		

Nr.	E/B/G	Leerlijn
NL.617		Zetten op een speelse manier op een rij. MIA <i>Speels en creatief:</i> • de eigen verbeelding inzetten • experimenteren met verschillende manieren

					- talig creëren <i>Inzetten:</i> - in spelsituaties - bij vertelrondes														
KO 1.5.5	NL.00 2 NL.00 3 MV.0 46 MV.0 48 MV.0 49		NL.618		Drukken zichzelf op creatieve wijze uit. MIA <i>Creatief:</i> - vanuit de eigen verbeelding - experimenteren met taal - talig creëren <i>Uitdrukken:</i> - in gesproken taal														
L4 1.5.9	MV.0 49	NL.50 2 NL.50 9 NL.51 6	NL.619		Drukken zichzelf op creatieve wijze uit.* MIA <i>Uitdrukken:</i> - in gesproken taal - met een groeiende hoeveelheid woordenschat <i>*op basis van voorbeelden</i>														
L4 1.5.9 L6 1.5.5		NL.51 0	NL.620		Gebruiken een creatieve taal bij het spreken. * <i>*op basis van voorbeelden</i>														
		NL.50 6	NL.621		Gebruiken een rijke taal op een creatieve manier. MIA <i>Gebruiken:</i> om het eigen spreken meer diepgang te geven. Voorbeelden <i>Rijke taal:</i> - een rijke woordenschat - bijvoeglijke naamwoorden - figuurlijk taalgebruik <i>Diepgang:</i> - een gevoel versterken - het karakter van een personage uitdiepen														

L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 59	NL.36 2	NL.622		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie:</i> een zelf verzonnen verhaal, vers of lied												
L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 59	NL.36 3	NL.623		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie*:</i> een zelf bedacht verhaal, gedicht of mop <i>*op basis van voorbeelden</i>												
L4 1.5.9 L6 1.5.5	MV.0 56	NL.36 6	NL.624		Presenteren een eigen talige creatie. MIA <i>Eigen talige creatie:</i> een zelf bedacht verhaal, gedicht, mop, toneel- of filmdialog												

Creatief schrijven

MD /GO !			Nr.	E/B/G	Leerlijn	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12
KO 1.5.5	NL.25 3		NL.625		Zetten geschreven taal op een speelse en creatieve manier in. MIA <i>Speels en creatief:</i> - de eigen verbeelding oproepen - experimenteren met geschreven taal - talig creëren <i>Inzetten:</i> - in spelsituaties - bij vertellrondes - gebruik makend van tekeningen, letters, cijfers en al dan niet uitgevonden tekens									
L4 1.5.9 L6 1.5.5	SV.00 8 MV.0 90		NL.626		Gebruiken geschreven taal om zich creatief uit te drukken. MIA <i>Creatief uitdrukken:</i> de eigen gedachten, ervaringen en gevoelens									
L4 1.5.9 L6 1.5.5	NL.53 9	NL.49 5 NL.49 6	NL.627		Gebruiken een rijke taal om zichzelf creatief uit te drukken in schrijfproducten. Voorbeelden									

		Rijke taal: • synoniemen, antoniemen • bijvoeglijke naamwoorden • figuurlijk taalgebruik		
L.628		Bedenken een eigen geschreven talige creatie.* Voorbeelden <i>Talige creaties:</i> • een gedicht met een bepaald rijmschema • een rap • een brief • een verhaal met begin, midden, slot • een mop met een verrassende wending of clou • een toneel- of filmdialoog • een songtekst <i>*op basis van voorbeelden</i>		
L.629		Schrijven steeds rijker wordende teksten om zichzelf creatief uit de drukken in schrijfproducten. MIA <i>Rijkere teksten:</i> • de tekst bevat steeds meer details • karakters worden steeds meer uitgediept • ideeën worden steeds dieper uitgewerkt		